

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς:

Τον Υπουργό Παιδείας κo Νικόλαο Φίλη.

Αθήνα, 13-09-2016.

Θέμα: «Οικονομική κρίση – αναγκαία η παροχή ουσιαστικής ψυχολογικής υποστήριξης των παιδιών όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων στα σχολεία»

Τα τελευταία χρόνια, από το 2009 και μετά, η Χώρα μας διάγει πρωτόγνωρες στιγμές, χαρακτηριζόμενες όλες από φαινόμενα έντονης αμφισβήτησης αξιών και θεσμών, ως απόρροια της δεινής κοινωνικής, οικονομικής και συναισθηματικής κατάστασης που βιώνει η πλειονότητα των Ελλήνων.

Οι αιτίες είναι σε όλους γνωστές και για αυτόν ακριβώς το λόγο, επειδή όλοι μας γνωρίζουμε, είναι προφανές ότι η μεγάλη και εξακολουθητική, δυστυχώς, διάρκεια αυτής της γενικευμένης κρίσης, επηρέασε καθόλα αυτά τα χρόνια και εξακολουθεί να επηρεάζει έντονα την Ελληνική μαθητική κοινότητα. Παιδιά τρυφερής ηλικίας, που είχαν μάθει να ζουν σε ένα ήρεμο οικογενειακό περιβάλλον, βρέθηκαν αντιμέτωπα με βίαιες καταστάσεις, όπως η απώλεια εργασίας του ενός ή και των δύο γονέων, η υποχρεωτική αλλαγή σχολείου λόγω ανάγκης μετοίκησης της οικογένειας ή λόγω περιορισμένης οικονομικής δυνατότητας, ακόμη και η υποχρεωτική πρόωρη διακοπή του σχολείου για να «βγει για δουλειά ο άγουρος έφηβος», η μετανάστευση που σε ορισμένες περιπτώσεις σημαίνει αποχωρισμό των γονέων που φεύγουν για μια καλύτερη εργασιακή και οικονομική τύχη και έχει ως συνέπεια τα παιδιά να μένουν πίσω μόνα τους και σε καλές συνθήκες να φιλοξενούνται σε συγγενείς, αλλιώς σε ιδρύματα ή, αν η ηλικία δεν το απαγορεύει εντελώς, μόνα στο σπίτι, είναι μόνο μερικά από τα πολύ σοβαρά ζητήματα που μεταφέρονται από το σπίτι στο σχολείο, όπου και παρατηρούνται πρωτόγνωρα οδυνηρές καταστάσεις, οι οποίες επηρεάζουν, στο σύνολό τους, τους Έλληνες μαθητές και τη σχολική κοινότητα.

Η Πολιτεία αντί να δώσει λύσεις στην Ελληνική οικογένεια, δυστυχώς πολλαπλασιάζει τα προβλήματά της και οδηγεί άπαντες, νέους, γονείς και εκπαιδευτικούς σε αδιέξοδα.

Το σχολείο θα έπρεπε να αποτελεί τον πυλώνα στήριξης των παιδιών σε κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα, ώστε να «απορροφά» τους αλληπάλληλους κραδασμούς από τη βαθειά οικονομική, κοινωνική και πολιτική κρίση που βιώνουμε ως Χώρα, πράγμα που θα το υποστήριζε μέσα από ένα ενεργό πρόγραμμα εκπαιδευτικών κοινωνικών ψυχολόγων από το νηπιαγωγείο μέχρι και το λύκειο.

Αναφέρω μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα:

Σύμφωνα με προηγούμενων ετών στοιχεία της ΟΛΜΕ, το φαινόμενο της εκδήλωσης επιθετικής συμπεριφοράς των μαθητών λόγω της οικονομικής κρίσης αυξάνεται με φρενήρεις ρυθμούς (συμμορίες -ξυλοδαρμοί παιδιών-επιθετική συμπεριφορά μαθητών-παρεμβάσεις εισαγγελέων).

Οι Εισαγγελίες Ανηλίκων στη Χώρα έρχονται αντιμέτωπες καθημερινά με απίστευτα περιστατικά, όπου πρωταγωνιστούν μαθητές, οι οικογένειες των οποίων βρίσκονται σε δεινή οικονομική κατάσταση. Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης που βιώνουν οι ανήλικοι εξελίσσονται σε όλους τους χώρους που ζουν και κινούνται παιδιά, όπως και στο σχολείο. Δεν είναι, μάλιστα, σπάνιες οι φορές που στις Εισαγγελίες Ανηλίκων φτάνουν επώνυμες καταγγελίες από σχολεία (όπως είχε χαρακτηριστικά γίνει από το γυμνάσιο της Καλλιθέας στην Αττική, για περιστατικά κλοπής κολατσιού ορισμένων παιδιών από κάποιους συμμαθητές τους που πεινάνε..). Μάλιστα, την αγωνία των μαθητών για το κολατσιό που λείπει από τη σάκα, για το πουκάμισο της παρέλασης που δεν μπορεί να αγοράσει η μαμά, για την προοπτική μετανάστευσης της οικογένειας σε μέρη μακρινά, αφουγκράζονται καθημερινά δάσκαλοι, καθηγητές, εκκλησία, σύλλογοι γονέων, οι οποίοι όλοι μαζί στηρίζουν, υιοθετούν και συντηρούν ατύπως οικογένειες που χρήζουν οικονομικής στήριξης.

Όλες αυτές και ακόμη περισσότερες, δυστυχώς, ψυχοκοινωνικές αντιξοότητες είναι απόρροια της κρίσης, που τελικώς φέρνει στα παιδιά κάθε ηλικίας και κοινωνικής ομάδας αύξηση του άγχους και κατά συνέπεια μείωση της επίδοσης στο σχολείο, αύξηση της βίας, εγκατάλειψη του σχολείου, αποκλεισμό των παιδιών και των εφήβων... Συνέπεια όλης αυτής της αρνητική κατάστασης είναι, μεταξύ άλλων, και η αυξητική τάση που παρατηρείται από το 2013 έως σήμερα, στην καταγραφή των

αυτοκτονιών, σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα στοιχεία που παρουσίασε η Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία πρόσφατα. Συγκεκριμένα, από τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η ΕΨΕ, οι αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις στην Ελλάδα της οικονομικής (και όχι μόνον) κρίσης, παρουσιάζοντας στα χρόνια αυτά μια αύξηση των αυτοκτονιών, τουλάχιστον της τάξης του 30% και ανάλογη αύξηση των αποπειρών αυτοκτονίας. Και μπορεί οι παράμετροι και οι δείκτες στην παιδική ηλικία να διατηρούνται ακόμη σε χαμηλά έως σπάνια επίπεδα, δυστυχώς όμως αυτό δε συμβαίνει στην εφηβική ηλικία, όπου η ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη στο ηλικιακό αυτό στάδιο θίγεται αρνητικά λόγω των κοινωνικοοικονομικών ζητημάτων που προαναφέρονται και εκδηλώνεται με συγκρουσιακές καταστάσεις, φαινόμενα βίας, τάσεις αποκλεισμού, απόπειρες αυτοκτονίας, κλπ.

Όλα αυτά, προφανώς, τα είχε αναγνωρίσει ο πρώην Αν. Υπουργός και νυν Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κος Αναστάσιος Κουράκης, όταν τον Μάρτιο του 2015, κατά τη συζήτηση επίκαιρης ερώτησης για τη σχολική βία, ανακοίνωνε στη Βουλή με στόμφο ότι *«στις προτεραιότητες του υπουργείου είναι να μπορέσουμε να εξασφαλίσουμε –αν όχι όλα μαζί, αλλά με έναν προοδευτικό τρόπο- την ύπαρξη ψυχολόγου και αν δεν μπορούμε ανά σχολική μονάδα, τουλάχιστον ανά σχολικό συγκρότημα, έτσι ώστε να μπορούν να διευθετούνται συγκρούσεις τόσο ανάμεσα στα παιδιά, όσο και δυσαρμονίες ανάμεσα στα παιδιά, τους καθηγητές και τους γονείς. Το κομμάτι της ψυχολογικής υποστήριξης και της πρόληψης είναι καθοριστικής σημασίας»*, τονίζοντας μάλιστα ότι θα εκπαιδεύονταν και επιμορφώνονταν για το σκοπό αυτό δεκαέξι χιλιάδες πεντακόσιοι (16.500) εκπαιδευτικοί - ψυχολόγοι ώστε να τοποθετηθούν σε κάθε σχολείο. Όπως μάλιστα είχε τονίσει, τα κονδύλια για το σκοπό αυτό ήταν εξασφαλισμένα, καθώς η δράση θα ελάμβανε χώρα μέσω των τότε υφισταμένων προγραμμάτων ΕΣΠΑ.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1) Έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των 16.500 εκπαιδευτικών – ψυχολόγων, προκειμένου να υποστηριχθούν όλα τα σχολεία κάθε βαθμίδας σε θέματα ψυχολογικής υποστήριξης των παιδιών, των οικογενειών τους και των εκπαιδευτικών των λοιπών ειδικοτήτων? Και αν ναι

έχουν τοποθετηθεί στις σχολικές μονάδες της Χώρας? Παρακαλούμε όπως μας γνωστοποιηθεί πίνακας με στοιχεία ανά Περιφέρεια.

- 2) Έχει συσταθεί η (ανακοινωθείσα το Μάρτιο του 2015 διά στόματος του τότε Αν. Υπουργού Παιδείας) «Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή» η οποία θα είχε έργο, μεταξύ άλλων, την εισήγηση της κατάλληλης μεθοδολογίας των προς υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της εκπαιδευτικής κοινότητας?
- 3) Έχει συνταχθεί ψηφιακό και έντυπο εκπαιδευτικό – επιμορφωτικό υλικό για το σκοπό?
- 4) Έχουν ενεργοποιηθεί δράσεις ψυχολογικής υποστήριξης για την Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης της σχολικής κοινότητας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα κακοποίησης, σχολικής βίας, αποκλεισμού κλπ?

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Γεώργιος Κατσιαντώνης

Αναστάσιος Μεγαλομύστακας